

ЛІТЕРАТУРА:

1. Безверхий К. Облік і звітність розрахунків за податком на доходи фізичних осіб / К. Безверхий // Бухгалтерський облік і аудит. – 2015. – № 5. – С. 27–37.
2. Закон України "Про податок з доходів фізичних осіб" від 22.05.2003 р. № 889-IV (втратив чинність).
3. Ковач С. Податок на доходи фізичних осіб з доходів у вигляді додаткового блага: оподаткування, облік і звітність / С. Ковач // Бухгалтерський облік і аудит. – 2015. – № 10. – С. 14–16
4. Податковий кодекс України 02.12.2010 № 2755-VI [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>.
5. Податок на доходи фізичних осіб в Україні: [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.economy.nauka.com.ua/?op=1&z=947>.
6. Самоткал В.С. Облік розрахунків за податком з доходів фізичних осіб у вигляді дивідендів / В. С. Самоткал // Стан та перспективи розвитку управлінського обліку на аграрних підприємствах : матеріали Всеукр. студ.наук. конф., 9 лист. 2012 р. – К.: КНЕУ, 2013. – С. 188–190.

АННОТАЦІЯ

ОСОБЕННОСТИ УЧЕТА НАЛОГА НА ДОХОДЫ ФИЗИЧЕСКИХ ЛИЦ

В современных условиях развития возрастает роль и значение создания эффективных систем налогообложения налога с доходов физических лиц. Важное значение она имеет как для предприятий, так и для всех членов общества. Налог с доходов физических лиц является одной из важнейших составляющих налоговой системы государства.

В статье рассмотрены особенности учета налога на доходы физических лиц, метод его исчисления, недостатки, плательщики этого налога и пути совершенствования, согласно изменений, которые вступили в действие с 1 января 2016 г. Сформированные направления совершенствования системы налогообложения доходов физических лиц в Украине.

Ключевые слова: налог с доходов физических лиц, социальная льгота, налогоплательщики.

SUMMARY

FEATURES OF PERSONAL INCOME TAX (PIT) ACCOUNTING

In modern conditions of development the role and importance of establishing effective systems of taxation of the tax on income of PIT grows. The importance of it is, both for enterprises and for all members of society. Tax on income of individuals is one of the most important components of the tax system of the state.

The article describes the features of the account of the tax on personal income, the method of its calculation, the disadvantages, the payers of this tax and the way of perfection, according to the changes, which came into effect on January 1, 2016. The ways of improving the system of personal income taxation in Ukraine were formed.

Keywords: personal income tax, social benefits, taxpayers.

УДК 657

ГЕНЕЗИС РОЗВИТКУ ПОДАТКУ НА ПРИБУТОК

ГОЛОВАЧКО В.М., ШУШКЕВИЧ В. В.

Мукачівський державний університет

Стаття присвячена огляду наукової літератури з питань, що стосуються історичних аспектів виникнення та формування податку на прибуток підприємств.

Податок на прибуток підприємств є одним з основних інструментів державного регулювання економіки, тому теоретична і практична значущість питань виникнення та розвитку податку на прибуток є актуальною. Метою наукової статті є висвітлення історичних аспектів формування податку на прибуток шляхом аналізу наукової літератури стосовно цього питання.

У статті розглянуто особливості історичних аспектів виникнення та формування податку на прибуток підприємств та аналізується історичний розвиток об'єкта оподаткування, поняття «прибуток» і його сучасне закріплення в нормах чинного Податкового кодексу України (далі ПКУ).

Ключові слова: податок, прибуток, платник податку на прибуток.

Постановка проблеми. Історія цивілізації свідчить, що в різні періоди розвитку суспільства в окремих країнах вводились різноманітні податки. Перші податки стягувались у натуральній формі. Суспільство прийшло до розуміння того, що податки є основою існування та функціонування напрямів діяльності держави і економічним інструментом реалізації пріоритетних завдань. Податки виконують дві основні функції: фіскальну і регулюючу, що є взаємопов'язаними і взаємозалежними. Податок на прибуток завжди вважався головним фіскальним податком будь-якої країни.

Ефективність діяльності кожної держави обумовлює рівень виробництва, якість продукції, робіт, послуг, їх відповідність міжнародним еталонам, що забезпечують підприємства - виробники цієї продукції. Тому важливим є дослідження особливостей оподаткування прибутку підприємств не лише як потужного фіскального інструменту, а і з точки зору його регулятивних функцій.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Методологічною базою дослідження стали наукові праці вітчизняних та зарубіжних вчених з питань виникнення податку на прибуток. Податок на прибуток перебуває в центрі уваги вчених як минулих часів, так і сучасності. Слід зазначити, що питанням дослідження податку на прибуток, розуміння сутності та змісту податкових платежів і у вітчизняній, і у зарубіжній літературі, присвятили свої роботи такі відомі науковці, як І. Х. Озеров, М. П. Кучерявенко, О. Д. Данілов, В. М. Пушкарьова, І. В. Плішко, А. М. Поддєрьогін.

Метою статті є висвітлення історичних аспектів формування податку на прибуток підприємств шляхом аналізу наукової літератури стосовно цього питання.

Виклад основного матеріалу дослідження. Податкова система будь-якої країни має на меті акумулювання фінансових ресурсів, для того щоб виконувати обов'язки перед суспільством щодо забезпечення соціальних умов життя населення; для утримання органів державного управління; для стимулювання та розвитку економіки держави за рахунок розширеного відтворення. Така мета досягається тоді, коли суб'єкти підприємницької діяльності здійснюють податкові відрахування і платежі до бюджетів усіх рівнів у потрібному обсязі, а частина нерозподіленого прибутку залишається у їх розпорядженні [5, с.113].

Використання податку на прибуток як регулятора економічних процесів здійснюється шляхом дотримання чи порушення критерію його нейтральності відносно прийняття конкретних фінансово-господарських рішень на мікро- та макрорівні.

За допомогою податку на прибуток підприємств можна регулювати:

- вибір правової форми організації діяльності;
- напрями розподілу прибутку (накопичення чи споживання);
- вибір джерел фінансування інвестицій (самофінансування, залучені та позичкові кошти);
- розподіл матеріальних та трудових ресурсів між окремими галузями економіки;
- розподіл та перерозподіл валового внутрішнього продукту;
- темпи економічного зростання на макрорівні [4].

Система оподаткування з'явилася з виникненням найпростішої державної моделі.

Витоки оподаткування дехто вбачає в стародавніх жертвопринесеннях, що практикувалися як майже добровільна данина вищим силам ще до виникнення християнства.

Першими джерелами податків були оподатковувані базові цінності: земля, худоба, раби. І самі податки були «прямими», справлялися безпосередньо з громадян, що одержують прибуток від майна.

Приклад для організованої податкової системи була і податкова система Римської імперії. Такі поняття, як «ценз», «акциз», «фіскал», «відкупник» сформувалися ще в її часи. Доки Рим залишався містом-державою, його податкова система була не дуже складною. У

мирний час податки не справлялися зовсім, а витрати покривалися шляхом надавання в оренду громадських земель. Державний же апарат фактично утримував себе сам. Більше того, обрані магістрати не тільки виконували державні обов'язки безоплатно, а ще й вносили на громадські потреби власні кошти, вважаючи це почесною справою. А от у воєнний час (який практично тривав постійно) громадяни Риму обкладалися податками відповідно до їх статку, для чого раз у п'ять років подавали обраним чиновникам-цензорам звіти про свій майновий і родинний стан (ці документи цілком можна розглядати як найпростіші зразки сучасних податкових декларацій).

З перетворенням Римської держави на імперію ускладнювалася й податкова система. На завойованих землях запроваджувалися комунальні (місцеві) податки й повинності, причому що запекліший опір чинили римським легіонерам жителі скорених земель, то більшим податком їх обкладали. Римські громадяни, які жили поза Римом, сплачували як державні, так і місцеві податки.

У Візантійській імперії справляли вже 21 різновид тільки прямих податків, а також усілякі непрямі й зовсім дивні. І цей податковий тягар призвів, як відомо, не до процвітання, а до ослаблення держави [1, с.12].

Отже, основні принципи оподаткування (зі своїми мінусами й плюсами) сформувалися ще за стародавніх часів.

З розвитком поділу праці і розвитком міст податкова система істотно «збагатилася» порівняно зі зразково-показовою податковою системою Римської імперії. Держави наближалися до рубежу середньовіччя. На цьому етапі виникли податки на виробництво (або промислові податки), на всі види діяльності, крім сільськогосподарської (земельний податок справлявся окремо). У торгівлі поширилися митні збори й непрямі податки. Причому до податкової бази потрапив абсурдно широкий спектр об'єктів, аж до безглузвих: від штрафу за перевищення будинком установлених розмірів (знаменитий «податок на повітря») — до так званого «подимного податку».

Одним з тих, хто спробував створити першу наукову теорію оподаткування, став видатний шотландський економіст і вчений XVIII ст. Адам Сміт. Він стверджував, що податки для платника — ознака не рабства, а волі. Праця «Дослідження про природу і причину багатства народів», нарешті, визначила основні принципи оподаткування, які актуальні й дотепер:

- принцип справедливості («піддані держави повинні в міру можливості... брати участь в утриманні уряду, тобто відповідно до прибутків, якими вони користуються під заступництвом і захистом держави»);
- принцип визначеності («податок, що його зобов'язується сплачувати кожна окрема особа, має бути точно визначеним, а не довільним.») Термін сплати, спосіб платежу, сума платежу - усе це має бути ясним і зрозумілим для платника.
- принцип зручності («кожен податок має стягуватися в той час або в такий спосіб, у який чи який платникові мають бути зручніші для сплати його»);
- принцип економії («кожен податок має бути так задумано й розроблено, щоб він брав і утримував з кишень народу якомога менше понад те, що він приносить державному казначейству... Нерозумний податок створює велику спокусу для контрабанди»).

Отже, у XVIII ст. Європа вже могла пишатися раціональною системою справляння податків, як прямих, так і непрямих. З останніх особливу роль відігравав акциз. Процедура його сплати була простою й прозорою — зазвичай він стягувався безпосередньо біля міських воріт з усіх товарів, що ввозилися й вивозилися. Іноді податком обкладалося тільки те, що ввозилося в країну, тобто звільнялися від справляння акцизу товари, що йшли на експорт. Розміри акцизу коливалися зазвичай від 5 до 25%. Якогось наукового обґрунтування розмірів цієї ставки не було, і подібні «перегини на місцях» неабияк стримували розвиток торгівлі.

З прямих податків основна маса припадала на подушне й прибутковий (від них звільнялися дворянство й духівництво). Буржуазія й селянство віддавали державі у вигляді прямих податків 10—15% усіх своїх доходів [2, с.7].

Наступний етап у розвитку податків припав у Європі на ХІХ ст. і був пов'язаний з піднесенням виробництва й економіки. Держава змінила пріоритети: головним об'єктом оподаткування став оборот — перехід цінностей від одного суб'єкта до іншого. Відчутним виявився для громадян також податок на спадщину. Поширилися податки на операції та капітал — в основному на його приріст у вигляді відсотків за цінними паперами або вкладками, дивідендів за акціями, зростання вартості активів.

На наступному етапі ХХ ст. світової історії оподаткування ознаменувався народженням ПДВ. Поширилися й цільові податки, збирання яких має на меті виробництво конкретних суспільних благ, таких як соціальне страхування, державне медичне обслуговування і пенсійне забезпечення, будівництво доріг тощо.

Економістів хвилювали не стільки питання збирання податків, скільки питання виробництва: що громадяни одержували в обмін на податки, яким чином найбільш ефективно організувати виробництво суспільних благ в обмін на податки. Ця теорія так званого суспільного сектора збагатила принципи оподаткування, сформульовані А. Смітом у частині ефективного використання податків при виробництві суспільних благ і неспотворювальної дії на економіку. [1, с.37]

Вітчизняні реалії цього податку мають свої особливості і свою історію. Аналіз історичних передумов оподаткування прибутку дає можливість виділити шість етапів становлення та розвитку податку на прибуток підприємств в Україні.

Перший етап (1991-1992 рр.) - період становлення оподаткування прибутку підприємств в рамках податкової системи, яка переживала початковий етап свого розвитку з прийняттям Закону України "Про систему оподаткування" від 25.06.1991 р. №1251-ХІІ. В законі закладені основні принципи побудови системи оподаткування, які значною мірою визначали податкову політику держави в умовах перманентного зростання безробіття, гіперінфляції, недосконалості державної структури управління, відсутності власної нормативно-правової бази з питань оподаткування, орієнтації економіки країни на ринкові методи господарювання при адміністративному способі управління економікою, невідповідності податкових механізмів новим методам господарських відносин, що базувалися на приватній власності. Все це спричинило недієздатність як принципів системи оподаткування взагалі, так і принципів оподаткування прибутку зокрема.

Другий етап оподаткування прибутку (1992-1997 рр.) вимагав нового механізму справляння податку та контролю за його сплатою. Це було пов'язано, з одного боку, з широкомасштабними процесами роздержавлення і приватизації, появою значної кількості підприємств, заснованих на приватній власності, спробою узгодити власну податкову систему з податковими системами розвинених країн; з іншого - відсутністю власного досвіду в побудові системи оподаткування, механічному запозиченні її у країн з розвинутою ринковою економікою, наявністю кризових явищ в економіці. Ці фактори негативно вплинули як на розвиток податкової системи в цілому, так і на оподаткування прибутку зокрема. В податковій політиці переважали жорсткі адміністративні прийоми щодо оподаткування, наприклад, значні обмеження витрат при визначенні бази оподаткування. В цей період оподаткування прибутку характеризується частою зміною об'єкта оподаткування. Так, у 1992 р. податок справлявся з доходу; в І кварталі 1993 р. - з прибутку; починаючи з II кварталу 1993 р. та у 1994 р. - з доходу; у 1995 - 1997 рр. - з прибутку.

Результатом такої політики стало значне зростання заборгованості з податку на прибуток і створення тіньового сектора економіки, що, в свою чергу, збільшило податкове навантаження на ефективні підприємства.

В цей період була створена Державна податкова служба України, яка прийняла активну участь у трактуванні законодавчих документів з оподаткування прибутку підприємств шляхом видання підзаконних нормативних актів: інструкцій, положень, листів, що призвело до ще більш незрозумілого, двозначного трактування законодавчої бази.

Податковий тиск на підприємства став одним з чинників подальшого загострення економічної кризи. Поспішні спроби виправити ситуацію коригуванням чинного законодавства з оподаткування прибутку спричинили не тільки втрату довіри платників податку до уряду, а і масове ухилення від його сплати та, як наслідок, подальше зниження фіскального ефекту податкової системи.

Більшість законодавчих документів з оподаткування прибутку (доходів) змінювалась саме в цей період.

Третій етап оподаткування прибутку підприємств (1997-2000рр.) відзначається необхідністю зміни державних підходів у податковій політиці і формуванні нової системи оподаткування. Головною подією цього етапу стало впровадження Закону України "Про оподаткування прибутку підприємств" від 22.05.1997 р. № 283/97-ВР. З набуттям чинності цього закону, а також Закону "Про податок на додану вартість" від 03.04.1997 р. № 168/97-ВР з'явилося поняття "податковий облік". Цими законодавчими документами впроваджені первинні документи, аналітичні реєстри та форми звітності, які використовуються тільки в податковому обліку. Правила його ведення жорстко регламентували не тільки механізм утворення валових доходів та валових витрат, але й їх економічну сутність. Впроваджені закони ще більше поглибили прірву між реальним ринковим середовищем та державним регулюванням ринкових відносин. Залишався невирішеним ряд питань, що потребував негайного врегулювання. Зокрема, це питання адміністрування податку на прибуток; наявності норм, що перешкоджали залученню внутрішніх та зовнішніх інвестицій в Україну, та норм, які призводили до неоднозначного тлумачення або до ухилення від сплати податку.

Починаючи з 1997 р., в Україні змінена методологія обліку основних засобів та нематеріальних активів, їх класифікація; запроваджена нова методика нарахування амортизації; змінені норми амортизації, які не обґрунтовані жодною методикою, а встановлені адміністративним шляхом.

Нові норми амортизації використовувалися у 1997 р. з коефіцієнтом 0,7; у 1998 р. - 0,6 з метою спрямування зазначених сум до Державного бюджету України. Проте вже з I кварталу 2000 р. нарахування амортизаційних відрахувань на основні фонди провадилось без застосування понижуючих коефіцієнтів.

Четвертий етап (кінець 2000 - 2004 рр.) розпочався з прийняттям Закону України "Про порядок погашення зобов'язань платників податків перед бюджетами та державними цільовими фондами" від 21.12.2000 р. № 2181 -III. Цим законом вперше була узаконена можливість "конфлікту інтересів" контролюючого органу і платника податків. Це означало, що рішення з неурегульованих питань повинні прийматися на користь платника Законом введено цілком новий тип документів - податкові роз'яснення; подовжено строки подання податкових декларацій, які залежать тепер від тривалості базового звітного податкового періоду; встановлено, що податкові органи зобов'язані прийняти податкову декларацію без попередньої перевірки, тобто їм заборонено відмовляти у прийманні декларації, яка містить від'ємне значення об'єкта оподаткування [4].

Значною подією цього етапу стало прийняття Закону України "Про внесення змін до Закону України "Про оподаткування прибутку підприємств" від 24.12.2002 р. № 349-IV, спрямованого на вдосконалення оподаткування прибутку в контексті світової практики оподаткування, в якому було змінено більшість правил податкового обліку: щодо питань оперативного та фінансового лізингу, оподаткування операцій з цінними паперами та деривативами, врегулювання безнадійних (сумнівних) боргів, курсових різниць, обліку

запасів з використанням методів оцінки ФІФО та ідентифікованої вартості, купівлі-продажу землі, оподаткування страхової діяльності, визначення звичайної ціни, виникнення доходів і витрат у межах бартерних операцій тощо.

Разом з тим, у 2003 р. значно ускладнено облік витрат за операціями з нерезидентами, платниками єдиного та фіксованого податку, підприємствами та організаціями, які сплачують податок на прибуток за ставками, що нижчі від передбачених ст. 10 Закону "Про оподаткування прибутку підприємств". Відтепер валові витрати за операціями з такими особами виникали тільки за датою оприбуткування товарів, а для робіт та послуг - за датою їх одержання незалежно від наявності оплати.

Довгоочікуваними змінами стало зменшення ставки податку на прибуток з 30% до 25% та збільшення норм амортизаційних відрахувань з 1 січня 2004 р.

Крім того, затверджено нову форму декларації з податку на прибуток підприємств, яка складалася із заголовної та двох основних частин і одинадцяти додатків, з яких сім (К1-К7) подавалися щокварталу, у тому числі за рік, а чотири (Р1-Р4) - виключно за рік.

П'ятий етап (кінець 2004 - 2010 рр.) починається з набранням чинності Закону України "Про внесення змін до Закону України "Про оподаткування прибутку підприємств" від 01.07.2004 р. № 1957-ІУ. Суттєвою особливістю зазначеного етапу є щорічна зміна законодавчих норм щодо оподаткування прибутку Законами України "Про Державний бюджет України на 2005 рік" та "Про Державний бюджет України на 2006 рік". Унікальність цих законів полягає в тому, що ними визначалися річні фінансові показники країни та одночасно вносилися зміни та доповнення до податкових законів, у тому числі і до Закону України "Про оподаткування прибутку підприємств".

Більшість змін, внесених у 2005 р., направлені на зменшення пільг (суб'єктам спеціальних та експериментальних економічних зон; підприємствам-виробникам автомобілів тощо).

Впродовж 2005-2006 рр. існував додатковий звітний період - одинадцять місяців звітного року. За результатами такого нестандартного періоду платники податків повинні були подавати декларацію і сплачувати податок на прибуток. При цьому, податок сплачувався в строки, передбачені для місячного періоду, тобто протягом 30 календарних днів, наступних за звітним періодом.

Форма декларації з податку на прибуток підприємств знову була оновлена у відповідності з чинним законодавством [6].

Шостий етап (з 2011 р.). Особливістю цього етапу є прийняття економічної конституції України - Податкового кодексу України від 02.12.2010 р. № 2755-УІ.

Основна мета реформування системи оподаткування прибутку підприємств полягає у:

- забезпеченні умов для структурної перебудови національної економіки, збільшення частки високотехнологічних підприємств;

- стимулюванні ділової та інвестиційної активності;

- стимулюванні оновлення основних засобів;

- підвищенні міжнародного рейтингу податкової системи України;

- скороченні витрат коштів та часу на ведення податкового обліку;

- гармонізації податкового та бухгалтерського обліку. Зокрема, Податковим кодексом України:

- запроваджено (до 2016 р.) "податкові канікули" для новоутворених суб'єктів господарювання-юридичних осіб, а також підприємств з оборотом до 3 млн. грн., які відповідають визначеним критеріям;

- запроваджено на 10 років звільнення від оподаткування прибутку підприємств легкої промисловості (крім підприємств, які виробляють продукцію на давальницькій сировині); надання готельних послуг; підприємств суднобудівної та літакобудівної промисловості;

підприємств галузі електроенергетики від продажу електричної енергії, виробленої з відновлювальних джерел енергії;

- запроваджено 5 методів нарахування амортизації, у тому числі прискореної, по 16 групам основних засобів, передбачених бухгалтерським обліком;

- подовжено дії норм, спрямованих на стимулювання підприємств до здійснення енергозберігаючих заходів та реалізації енергоефективних проектів;

- запроваджено визначення податкових зобов'язань на підставі даних бухгалтерського обліку із розрахунком податкових різниць:

а) доходи і витрати нараховуються з моменту їх виникнення, незалежно від дати надходження або сплати коштів;

б) скасовано сплату авансових внесків при виплаті дивідендів для окремих суб'єктів, зокрема фізичних осіб;

в) переведено страховиків на загальні правила оподаткування прибутком;

г) удосконалено оподаткування операцій з цінними паперами, що унеможливило використання "технічних" акцій;

д) встановлено річний період для поворотної фінансової допомоги, отриманої від засновників, протягом якого така допомога не оподатковується.

Отже, на сучасному етапі відбувається розвиток системи оподаткування прибутку підприємств та подальша його адаптація до світових тенденцій та умов ведення вітчизняного господарства [4].

Висновки. Як бачимо, у своєму історичному розвитку податок на прибуток пройшов багатоетапний шлях розвитку. Спершу виникли прямі податки, у формі данини. Поступово виникли господарські, із розвитком міст виникли податки на виробництво та на всі види діяльності.

Отже, податкова система складається з різних видів податків. Різні форми податків пов'язані з бажанням зробити оподаткування більш простим, урахувавши різноманітність форм доходів. Утім, серед прямих податків основним для підприємств є податок на прибуток, що склалося історично. Значний розвиток прямого оподаткування припав на період перебування України в складі СРСР, утім цей податок не мав такого вигляду як зараз, але це були перші кроки в його розвитку і становленні.

Отже, процес формування податкової системи є безперервним. Тому виникає необхідність внесення змін до правової бази податкової системи з метою приведення її у відповідність тим соціально-економічним умовам які виникають у державі.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Бабийчук А.Б. Напрямки удосконалювання системи оподаткування в Україні / А.Б. Бабийчук // Фінанси України. - 1998. - №10
2. Кощій В. Шляхи податкової реформи / В. Кощій // Фінанси України. - 1998. - № 7.
3. Литвіцька Н. Ю., Історія виникнення податків / Н. Ю. Литвіцька // Економічні науки, Державне регулювання економікою. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.pravoisuspilstvo.org.ua/archive/2015/3_2015/part_3/31.pdf
4. Податок на прибуток підприємств як інструмент державного регулювання економіки: [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://pidruchniki.com/1350030855200/ekonomika/podatok_pributok_pidpriyemstv
5. Шорохова Ю. С., Історія виникнення податку на прибуток підприємств на теренах України / Ю. С. Шорохова // Теорія й історія держави і права. – 2015. - № 347, - С. 112-117
6. Шорохова Ю. С., Щодо становлення податку на прибуток підприємств / Ю. С. Шорохова // Адміністративне право і адміністративний процес, фінансове право. – 2015. - № 347, - С.149-152

АННОТАЦІЯ

ГЕНЕЗИС РАЗВИТИЯ НАЛОГА НА ПРИБЫЛЬ

Статья посвящена обзору научной литературы по вопросам, касающимся исторических аспектов возникновения и формирования налога на прибыль предприятий.

Налог на прибыль предприятий является одним из основных инструментов государственного регулирования экономики, поэтому теоретическая и практическая значимость вопросов появления и развития налога на прибыль является актуальной. Целью научной статьи является освещение исторических аспектов формирования налога на прибыль путем анализа научной литературы по этому вопросу.

В статье рассмотрены особенности исторических аспектов возникновения и формирования налога на прибыль предприятий и анализируется историческое развитие объекта налогообложения, понятие «прибыль» и его современное закрепление в нормах действующего Налогового кодекса Украины (далее НКУ).

Ключевые слова: налог, прибыль, плательщик налога на прибыль.

SUMMARY

GENESIS OF INCOME TAX DEVELOPMENT

The article is devoted to an overview of the scientific literature on the issues related to historical aspects of the emergence and formation of corporate income tax.

Corporate income tax is one of the main tools of state regulation of the economy, that is why the theoretical and practical significance of emergence and development of income tax is urgent. The aim of the article is the elucidation, on the basis of the scientific literature analysis on the issue, the historical aspects of the formation of income tax.

The historical aspects of the emergence and formation of the CIT have been scrutinized, as well as the historical development of the object of taxation, the concept of "profit" and its current consolidation in the current norms of the Tax Code of Ukraine have been analysed.

Keywords: tax, profit, corporate tax payer.

УДК 657

ПОНЯТТЯ ТА ОЦІНКА ІНВЕСТИЦІЙНОЇ НЕРУХОМОСТІ

ГОЛОВАЧКО В.М., САВЧИН І.І.

Мукачівський державний університет

В статті розкрито поняття інвестиційної нерухомості, розглянуто її облік, визнання та оцінка. Здійснено порівняльний аналіз ПСБО 32 «Інвестиційна нерухомість» з МСФЗ 40 «Інвестиційна нерухомість», щодо обліку інвестиційної нерухомості, що призведе до необхідності зміни фінансової звітності. Виявлено проблеми проведення оцінки інвестиційної нерухомості у податковому законодавстві.

Проблема обліку інвестиційної нерухомості належить до кола актуальних та перспективних питань, які активно почали досліджувати вітчизняні вчені, але ще до цих пір залишились не вирішені питання та не відповідність міжнародним стандартам.

Вирішення цих проблем дасть можливість у подальшому точніше відображати такі активи у фінансовій звітності, сформувати доцільні методичні рекомендації щодо їх обліку та підвищити ефективність управління ними.

Ключові слова: інвестиційна нерухомість, операційна нерухомість, оцінка, визнання інвестиційної нерухомості, первісна вартість.

Постановка проблеми. Побудова фінансового обліку в Україні шляхом поступового впровадження міжнародних стандартів фінансової звітності вимагає якісної підготовчої роботи щодо формування теоретичної, організаційної та методичної бази таких реформ. Прикладом такого впровадження є прийняття у 2008 р. П(С)БО 32 «Інвестиційна нерухомість», що в свою чергу призвело до суттєвих змін в обліку нерухомості, що призначена для здавання в оренду і введено нове поняття – інвестиційна нерухомість. Тому питання обліку інвестиційної нерухомості потребує більшої уваги адже ця категорія з'явилась відносно нещодавно і чимала сукупність проблем залишилась без уваги.

Аналіз останніх досліджень, публікацій. Значний внесок у дослідження даного поняття та порядку його обліку зробили такі вчені, як М.І. Бондар, Т.А. Бондар, Л.Т.